

Ragnhild Nygaard Johnsen

Konsumprisindeks for Svalbard 2003

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the different research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, desember 2003
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-6532-0 Trykt versjon
ISBN 82-537-6533-9 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe

08.02.10

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/200

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Ragnhild Nygaard Johnsen

Konsumprisindeks for Svalbard 2003

Rapporter 2003/24 • Statistisk sentralbyrå 2003

Statistisk sentralbyrå har høsten 2003 etablert en egen konsumprisindeks for Svalbard. Denne rapporten kartlegger prisutviklingen på varer og tjenester som konsumeres av Svalbard-husholdninger på Svalbard, i perioden mars 2001 - oktober 2003. Konsumprisindeksen for Svalbard bygger på prisnivå- og forbruksundersøkelsen gjennomført på Svalbard i 2001 i tillegg til prisinnsamlingen på Svalbard høsten 2003. Denne rapporten dokumenterer det arbeidet som er gjort for å etablere konsumprisindeksen og redegjør videre for resultater.

Konsumprisindeksen for Svalbard viser at konsumprisene samlet sett har steget med 2,1 prosent fra mars 2001 til oktober 2003. På konsumgruppenivå er det prisene innen "Utdanning", "Helsepleie" og "Andre varer og tjenester" som har vist sterkest prisvekst, men det er prisutviklingen innen konsumgruppen "Bolig, lys og brensel" som har bidratt mest til å trekke opp den generelle konsumprisveksten. Prisnedgangen innen konsumgruppen "Klær og skotøy" bidrar derimot mest til å dempe oppgangen i konsumprisene. Til sammenligning har konsumprisindeksen for fastlandet steget med 3,5 prosent i samme periode.

Prosjektstøtte: Prosjektet er finansiert gjennom bidrag fra Justisdepartementet, Svalbard reiselivsråd, Statsbygg Nord, Svalbardbutikken og Svalbard Samfunnsdrift AS/Longyearbyen Lokalstyre.

Innhold

1. Innledning	7
2. Opplegg og gjennomføring	8
2.1. Avgrensninger.....	8
2.2. Indeksberegninger.....	8
2.3. Klassifisering.....	9
2.4. Vektgrunnlag.....	9
2.5. Bedrifter.....	9
2.6. Vare- og tjenesteutvalg.....	10
2.7. Prisbegrepet.....	10
2.8. Prisinnsamling.....	10
2.9. Revisjon og kontroller.....	10
3. Feilkilder og usikkerhet i prismålingene	12
3.1. Feilkilder og usikkerhet.....	12
3.2. Frafall.....	12
3.3. Kvalitetsendringer.....	13
4. Antagelser/problemstillinger på konsumgruppenivå	14
5. Resultater	16
5.1. Konsumprisindeksen samlet.....	16
5.2. Resultater på konsumgruppenivå.....	16
Referanseliste	22
Vedlegg	
A. Tabeller.....	23
B. Representantvarekatalog.....	26
Tidligere utgitt på emneområdet	35
De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	36

Figurregister

2. Opplegg og gjennomføring

2.4. Forbruksvekter i konsumprisindeksen for Svalbard	9
---	---

5. Resultater

5.1. Matvarer og alkoholfrie drikkevarer. Prosentvis endring. Mars 2001 - oktober 2003	17
5.2. Bolig, lys og brensel. Prosentvis endring. Mars 2001 - oktober 2003	18
5.3. Transport. Prosentvis endring. Mars 2001 - oktober 2003	19

Tabellregister

5. Resultater

5.1. Konsumprisindeksen etter COICOP. Mars 2001 – oktober 2003	16
--	----

Vedlegg

A1. Indekstall for utvalgte konsumgrupper. COICOP. Mars 2001 = 100	23
A2. Endring i prosent, utvalgte konsumgrupper. COICOP. Mars 2001 - oktober 2003. Svalbard og fastlandet	24
A3. Konsumgrupper og forbruksvekter i konsumprisindeksen for Svalbard og for fastlandet. Vektandel i prosent	25

1. Innledning

Svalbard har de 10-15 siste årene gått fra å være et tradisjonelt gruvesamfunn til å bli et moderne lokalsamfunn. En allsidig handels- og servicenæring har etter hvert vokst frem med stadig flere aktører og et økende tilbud av varer og tjenester. Med bakgrunn i den endrede samfunnsstrukturen har Statistisk sentralbyrå fått i oppdrag å etablere en egen konsumprisindeks for Svalbard. Formålet med dette prosjektet er å skape et hjelpemiddel for blant annet lokale og sentrale myndigheter til å følge prisutviklingen på Svalbard i årene fremover på en tilfredsstillende måte.

Konsumprisindeksen for Svalbard etablert i 2003 skal i første omgang belyse prisutviklingen på varer og tjenester slik den oppleves av private husholdninger bosatte på Svalbard, i perioden mars 2001 til oktober 2003.

Det er tidligere blitt gjennomført flere undersøkelser av prisnivået på Svalbard og prissammenligninger med fastlandet¹, men en analyse som kartlegger prisutviklingen har derimot ikke tidligere latt seg gjennomføre. Mangelfullt prismateriale og avvikende spesifikasjoner i vare- og tjenesteutvalget i de tidligere undersøkelsene har umuliggjort en egen konsumprisindeks for Svalbard, se Storrud mfl. (2002). Med utgangspunkt i prisnivåundersøkelsen på Svalbard i 2001 og prismaterialet innhentet på Svalbard oktober 2003 har det nå vært mulig å etablere en egen konsumprisindeks for Svalbard.

Konsumprisindeksen for Svalbard er bygd opp etter fastlandsmodellen. I hovedsak er det de samme grunnleggende prinsipper, metoder og klassifisering som ligger til grunn. Det er kun mindre metodiske forskjeller mellom konsumprisindeksen for Svalbard og for fastlandet, noe som gir et best mulig sammenligningsgrunnlag.

Etableringen av konsumprisindeksen for Svalbard har blitt gjennomført i perioden august til desember 2003.

Denne rapporten dokumenterer gjennomførelsen av arbeidet og redegjør for metoder, usikkerhet i datamaterialet og resultater fra undersøkelsen. Det er i rapporten særlig lagt fokus på forskjellene mellom konsumprisindeksen for Svalbard og fastlandsmodellen. For mer grunnleggende og omfattende konsumprisindeksteori og dokumentasjon, se konsumprisindeksen for fastlandet på Statistisk sentralbyrås nettsider <http://www.ssb.no/kpi/> og Norges offisielle statistikk (NOS) "Konsumprisindeksen 1995-2000".

Rapporten består av fem deler; Kapittel 2 gir en redegjørelse av opplegg og gjennomføring av undersøkelsen. Kapittel 3 omhandler mulige feilkilder og usikkerhet i datamaterialet. Videre gir kapittel 4 en sammenstilling av antagelser og problemstillinger på konsumgruppenivå. Kapittel 5 gjennomgår resultatene av undersøkelsen på totalindeksnivå og ned på konsumgruppenivå. Det blir også gjort en del sammenligninger med resultater fra konsumprisindeksen for fastlandet.

¹ Det ble utført prisnivåundersøkelser i både 1990 og i 2001.

2. Opplegg og gjennomføring

2.1. Avgrensninger

Konsumprisindeksen for Svalbard måler prisutviklingen på privat konsum på Svalbard. Prisindeksen er basert på priser på varer og tjenester som konsumeres av Svalbard-husholdninger på Svalbard. Forbruksundersøkelsen 2001 viser at deler av Svalbard-husholdningenes forbruk er utgifter på varer og tjenester som kjøpes og konsumeres på fastlandet, slik som utgifter til egen bolig og til offentlige transportmidler. Prisene på varer og tjenester knyttet til disse utgiftene utelukkes dermed fra konsumprisindeksen. Kjøp av varer og tjenester på fastlandet inkluderes i den grad konsumet skjer på Svalbard.

Prisnnsamlingen på Svalbard er avgrenset til å kartlegge priser på varer og tjenester i Longyearbyen. Med denne avgrensingen dekker vi i all hovedsak tilbudet av varer og tjenester som tilbys og konsumeres av den norske bosetting på Svalbard. Svalbard og Longyearbyen blir behandlet synonymt i denne undersøkelsen.

Det er ikke utarbeidet konsumprisindeks for ulike grupper av Svalbard-befolkningen. Statistisk sentralbyrå kartlegger prisutviklingen som slik den oppleves av en gjennomsnittlig Svalbard-husholdning.

2.2. Indeksberegninger

Konsumprisindeksen for Svalbard er bygd opp etter fastlandsmodellen. Det er kun mindre metodiske forskjeller noe som vil gi et best mulig sammenligningsgrunnlag. Beregningsmessig er prisindeksen for Svalbard noe mindre komplisert oppbygd ettersom det i prisindeksen ikke skjer noen stratifisering i ulike geografiske områder slik som i fastlandsmodellen. Indeksene på mikronivå blir beregnet ved å ta et uevid² geometrisk gjennomsnitt av prisobservasjonene i aktuell periode (oktober 2003), sett i forhold til tilsvarende gjennomsnitt i prisreferanseperioden (mars 2001). På generell form kan formelen for geometrisk gjennomsnitt for vare *i* uttrykkes på følgende vis;

$$G_i^a = \prod \left(\frac{P_i^a}{P_i^0} \right)^{1/n}$$

hvor : P_i^a = pris på representantvare³ *i*, periode *a* (oktober 2003)
 P_i^0 = pris på representantvare *i*, prisreferanseperioden 0 (mars 2001)
 n = antall prisobservasjoner for vare *i*

Det beregnes prisindekser for hver enkelt representantvare. Konsumprisindeksen for Svalbard består av 578 prisindekser på representantvarenivå. Målt ved forbruksandeler blir geometrisk gjennomsnitt benyttet på *i* underkant av 60 prosent av vare- og tjenesteutvalget. Det resterende utvalget beregnes ved formel for aritmetisk gjennomsnitt. Videre aggregering opp fra representantvarenivå til indekser på konsumgruppenivå og videre opp til totalindeks skjer etter Laspeyres prisindeksformel med forbruksandeler fra forbruksundersøkelsen på Svalbard 2001.

En Laspeyres prisindeks kan uttrykkes ved;

$$L_b^{0,a} = \sum_{i=1}^k w_i^0 I_i^a$$

I_i^a = indeks for representantvare *i*, periode *a* (oktober 2003)
 k = antall varer og tjenester som inngår i konsumgruppe *b*
 w_i^0 = forbruksandelen for representantvare *i*, prisreferanseperioden 0
 og $w_i^0 = p_i^0 q_i^0 / \sum p_i^0 q_i^0$

I konsumprisindeksen på fastlandet blir det beregnet korttidsindekser med juli = 100 som deretter kjedes til en langtidsindeks der 1998 settes lik 100. I konsumprisindeksen for Svalbard skjer det ingen kjeding til langtidsindeks ettersom mars 2001 er referanseperiode (mars

² På representantvarenivå mangler vi relevant vektinformasjon for å kunne vekte de ulike observasjonene mot hverandre.

³ Representantvarer utgjør utvalget av varer og tjenester som danner grunnlaget for beregningene.

2001 = 100) for både denne undersøkelsen (mars 2001 - oktober 2003) og for selve tidsserien. I fremtidige konsumprisindekser vil vi derimot kjede indeksene til en langtidsserie slik at man har en sammenlignbar indeks-serie over tid. Konsumprisindeksen uttrykkes på indeksform og som endringstall uttrykt i prosent.

2.3. Klassifisering

I konsumprisindeksen for Svalbard benyttes, i likhet med konsumprisindeksen for fastlandet, COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose) for gruppering og aggregering av datamaterialet. COICOP er en konsumklassifisering utarbeidet av FN der klassifiseringskriteriene er sluttformålet med konsumet. COICOP deler husholdningenes forbruk av varer og tjenester inn i følgende 12 hovedgrupper (2-sifret konsumgruppe);

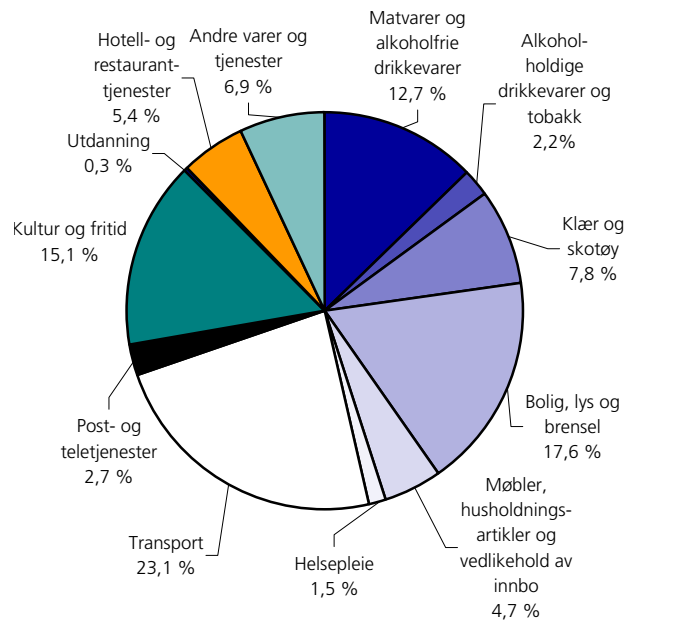
COICOP	Konsumgruppe
01	Matvarer og alkoholfrie drikkevarer
02	Alkoholholdige drikkevarer og tobakk
03	Klær og skotøy
04	Bolig, lys og brensel
05	Møbler, husholdningsartikler og vedlikehold av innbo
06	Helsepleie
07	Transport
08	Post- og teletjenester
09	Kultur og fritid
10	Utdanning
11	Hotell- og restauranttjenester
12	Andre varer og tjenester

Disse 2- sifrede konsumgruppene blir igjen delt inn grupper som deles ytterligere inn i undergrupper (3-, 4- og 5- sifret COICOP). For eksempel består den 2- sifrede hovedgruppen "Matvarer og alkoholfrie drikkevarer" av gruppene "Matvarer" og "Alkoholfrie drikkevarer". "Matvarer" deles så videre ned til undergruppen "Brød og kornprodukter" som igjen brytes ned til "Mel og gryn". "Mel og gryn" inneholder en rekke representantvarer som f.eks. "Hvetemel, finsiktet, pakket, pose, 2 kg". Se for øvrig vedlegg representantvarekatalog.

2.4. Vektgrunnlag

For å kunne etablere en konsumprisindeks er det i tillegg til prissett fra ulike perioder, helt nødvendig med et vektgrunnlag. Vektgrunnlaget i konsumprisindekser er normalt basert på forbruksundersøkelser. Formålet med forbruksundersøkelser er å gi en detaljert oversikt over private husholdningers forbruk. Det er Svalbard-husholdningenes egne konsummønster som danner grunnlaget for forbruksandelene i konsumprisindeksen for Svalbard. Forbruksandelene bygger på resultatene fra Statistisk sentralbyrås forbruksundersøkelse på Svalbard fra februar/mars 2001. Denne forbruksundersøkelsen viser gjennomsnittlige forbrukstall pr. husholdning på Svalbard. Vektgrunnlaget i konsumprisindeksen for Svalbard avviker noe fra vektgrunnlaget i konsumpris-

Figur 2.4. Forbruksvekter i konsumprisindeksen for Svalbard

indeksen for fastlandet ettersom vektene på fastlandet bygger på et gjennomsnitt av forbruksandeler fra de tre siste års forbruksundersøkelser for fastlandet. Det gjennomføres årlige forbruksundersøkelser på fastlandet og vektene revideres i august hvert år. I konsumprisindeksen for Svalbard er det planlagt å gjennomføre forbruksundersøkelser på Svalbard hvert femte år.

Vektgrunnlaget i konsumprisindeksen 2003 er det samme som ble benyttet i prisnivåundersøkelsen i 2001. Ettersom vektsettet ble bearbeidet for en prisnivåundersøkelse har det vært nødvendig å gjøre visse tilpassinger i vektsettet og disse endringene er blitt gjennomført på representantvarenivå. Forbruksandelene på gruppenivå er i all hovedsak beholdt uendret. Det er gjort et fåtall korreksjoner av resultater fra forbruksundersøkelsen 2001 med tall fra andre kilder.

For mer informasjon om Forbruksundersøkelsen 2001, se Rapport 2002/14.

2.5. Bedrifter

Konsumprisindekser er i stor grad basert på utvalgsprinsipper og det foretas trekninger av blant annet bedriftsutvalg. I konsumprisindeksen for fastlandet blir bedriftene, hvorfra det innhentes månedlige prisopplysninger, trukket etter statistiske metoder. Til tross for et økende antall bedrifter gjennom de siste årene er Svalbard et svært avgrenset område og det gjør det mulig å kunne foreta en totaltelling blant bedriftene. Det vil si at det innhentes priser fra alle butikkene i Longyearbyen som tilbyr varer og tjenester rettet mot privat konsum. En totaltelling av butikker har den fordel at vi unngår eventuelle feilkilder som utvalgs- og registerfeil.

2.6 Vare- og tjenesteutvalg

For å kunne beregne en konsumprisindeks er det nødvendig med et vare- og tjenesteutvalg. Det er svært krevende å foreta en prisinnsamling på alle varer og tjenester som tilbys private husholdninger bosatte på Svalbard. Det må derfor foretas et utvalg av såkalte representantvarer som skal representere prisendringene for hele spekteret av varer og tjenester som private husholdninger konsumerer. Når man definerer en representantvare er det nødvendig med nøyaktige og detaljerte varebeskrivelser som kan sikre prisinnsamling av produkter med tilnærmet lik kvalitet, men på en annen side kan ikke definisjonene være så detaljerte at det blir problemer å lage sammenhengende prisserier for de ulike representantvarene.

I konsumprisindeksen for Svalbard er det tatt utgangspunkt i det samme vare- og tjenesteutvalget som gjelder for konsumprisindeksen for fastlandet. Representantvareutvalget i fastlandsmodellen består av omkring 900 varer og tjenester. Disse representantvarene er valgt ut på bakgrunn av informasjon fra forbruksundersøkelsen og annen bransjeinformasjon. I konsumprisindeksen for Svalbard er det viktig at vare- og tjenesteutvalget som det innhentes priser fra er representative for Svalbard-befolkningen og det har vært nødvendig å gjennomføre flere tilpassinger av produktutvalget fra fastlandet for å tilpasse det konsummønsteret på Svalbard. Utvalget har således blitt supplert med enkelte representantvarer som har stor betydning for en Svalbard-husholdning slik som blant annet snøscootere, våpen, scooterdress. På samme måte har det vært nødvendig å fjerne representantvarer som er ubetydelige eller opplagt ikke inngår i Svalbard-husholdningenes konsum på Svalbard som for eksempel passasjertransport med jernbane, t-bane og trikk, leie av fritidsbolig, inngangsbilletter til idrettsstevner, lønn til hjemmehjelp og parkometeravgift/bomvei. Se Norges Offisielle statistikk (NOS) C680, for mer informasjon om vare- og tjenesteutvalget for fastlandet.

Prisindeksen for Svalbard er basert på til sammen 578 representantvarer. Størrelsen på vare- og tjenesteutvalget er klart mindre sammenlignet med utvalget for fastlandet. Dette skyldes, i tillegg til at visse representantvarer i fastlandsprisindeksen er fjernet på grunn av liten representativitet, manglende prisobservasjoner i enten prisreferanseperioden (mars 2001) eller i aktuell periode (oktober 2003).

2.7. Prisbegrepet

Prismaterialet i konsumprisindeksen for Svalbard og for fastlandet er faktiske utsalgspriser på varer og tjenester som etterspørres av husholdningene. I konsumprisindeksen for fastlandet inkluderer dette indirekte skatter, avgifter og subsidier som legges på varer og tjenester. I konsumprisindeksen for Svalbard betyr dette etter fastlandets målestokk såkalte nettopriser, som skyldes at

Svalbard er et toll- og avgiftsfritt område. I likhet med prisindeksen for fastlandet, registreres tilbudspriser.

2.8. Prisinnsamling

I konsumprisindeksen for Svalbard er det lagt opp til å følge prinsipper og framgangsmåter som benyttes i utarbeidelsen av konsumprisindeksen for fastlandet. Prisinnsamlingen er trolig det området som avviker mest fra gjeldende metoder i fastlandsmodellen. Datainnsamlingen av vare- og tjenesteutvalget ble hovedsakelig gjennomført i perioden 6.–17. oktober 2003. I motsetning til konsumprisindeksen på fastlandet der datamaterialet hovedsakelig innhentes gjennom postale spørreskjemaer til bedriftene, har det for konsumprisindeksen for Svalbard blitt benyttet prisinnsamler og datainnsamlingen har i helhet blitt innhentet av Statistisk sentralbyrås medarbeider. Prisinnsamlingen har for det meste foregått uten problemer og ingen butikker har motsatt seg å være med i undersøkelsen. Prisinnsamlingen på tjenester har til stor del blitt foretatt fra Oslo gjennom bruk av Internett, e-post og telefon. Prisene fra dagligvarehandelen er innhentet elektronisk. Det elektroniske datamaterialet blir ikke utnyttet til fulle i prisindeksen 2001-2003, men vil i større grad kunne bli benyttet i en framtidig konsumprisindeks for Svalbard. Det er under prisinnsamlingen i 2003 lagt vekt på å innhente priser som matcher vare- og tjenesteutvalget fra 2001, i tillegg til å danne et bredere grunnlag for en framtidig konsumprisindeks.

Prisreferansematerialet stammer fra prisnivåundersøkelsen 2001 som i hovedsak ble innhentet på Svalbard i perioden 14.-23. mars 2001. Både mars og oktober antas å være uproblematiske prisinnsamlingsmåneder i og med at turistsesonger kan forårsake kunstige prisforhøyelser. I framtidige konsumprisindekser vil Statistisk sentralbyrå forsøke å fastholde oktober som prisinnsamlingsmåned slik at man i større grad unngår sesongproblematikk, noe som særlig gjør seg gjeldende i prismålingene på klær.

2.9. Revisjon og kontroller

Datamaterialet blir nøye og systematisk kontrollert både før og etter beregning av prisindekser. I konsumprisindeksen for fastlandet er all revisjon automatisert på grunn av store datamengder. Det gjennomføres maskinelle kontroller av blant annet puncheffil, dubletter og observasjoner med store endringer fra forrige måling. Ettersom vi står ovenfor en betraktelig mindre datamengde⁴ i prisindeksen for Svalbard har revisjonsprosessen fått en langt mer manuell gjennomgang og revisjon. I fastlandsprisindeksen skjer revisjonen i løpet av en kort, intensiv periode etter at datafangsten er avsluttet. I prisindeksen for Svalbard skjer revisjon i langt større grad samtidig med selve datainnsamlingen.

⁴ Det innhentes månedlig mellom 40 000-45 000 prisobservasjoner i konsumprisindeksen for fastlandet. Konsumprisindeksen for Svalbard bygger på ca. 2 000 prisobservasjoner.

Bruk av prisinnsamler gir den fordel at det mulig å stille tilleggsspørsmål og avklare eventuelle ekstremverdier under selve prisinnsamlingen. I fastlandsmodellen kontaktes i hovedsak ikke oppgavegiverne i forbindelse med revisjon.

I prisindeksen for Svalbard blir datamaterialet på mikronivå kontrollert for punchefeil og andre opplagte feil, ekstremverdier identifiseres, kontrolleres og enten godkjennes eller forkastes. Bedrifter har blitt kontaktet ved spesielt usikre prisendringer. Ferdige prisindekser blir gransket på representantvarenivå og opp på konsumgruppenivå. Prisendringene blir kontrollert mot endringsrater på fastlandet og mot annonserte prisendringer.

3. Feilkilder og usikkerhet i prismålingene

3.1. Feilkilder og usikkerhet

I statistiske undersøkelser vil det kunne forekomme ulike typer feil. Når vi observerer utvalg i stedet for totaltelling vil det alltid være knyttet en viss usikkerhet til statistikken. I likhet med konsumprisindeksen for fastlandet, står konsumprisindeksen for Svalbard ovenfor en rekke mulige feilkilder. I konsumprisindeksen for Svalbard tilkommer det også andre feilkilder. Svalbard er et lite område med et begrenset tilbud av varer og tjenester. Manglende prisobservasjoner i enten prisreferanseperioden eller aktuell periode er med på å redusere et allerede begrenset vare- og tjenesteutvalg, noe som fører til større usikkerhet i prismålingene i prisindeksen for Svalbard sammenlignet med fastlandsmålingene. I prisindeksen for Svalbard er prisindekser på representantvarenivå i flere tilfeller kun basert på en enkelt prisobservasjon. Den enkelte prisobservasjon får dermed større betydning i prisindeksen på Svalbard enn i fastlandsprisindeksen.

En viktig forutsetning for å kunne beregne en konsumprisindeks er at det er mulig å sammenligne prisene på de varer og tjenester som er innhentet i begge prisperiodene. Den relativt lange perioden mellom prisreferanseperioden i mars 2001 og prisinnsamlingen i oktober 2003 vanskeliggjør dette. Særlig vareutvalget kan til dels være utskiftet i løpet av denne perioden. Dermed står vi ovenfor problemstillinger med å erstatte utgåtte varer og kvalitetsendringer. Jo lengre perioden er mellom prismålingene, jo større usikkerhet får vi i resultatene.

En annen faktor som skaper usikkerhet i analysen er at prisinnsamlingene er foretatt på ulike perioder av året. Sesongvariasjoner kan særlig være problematisk for gode prismålinger på klær, der enkelte produkter er helt fraværende i visse deler av året når de er ute av sesong. Mer ideelt hadde vært å innhente priser fra samme periode i 2001 og 2003, noe det ikke har vært anledning til i denne undersøkelsen. I kommende konsumprisindekser vil, så langt det lar seg gjennomføre, prisinnsamlingen bli lagt til oktober.

Feil kan oppstå under prisinnsamling og under bearbeiding av datamaterialet. I konsumprisindeksen på fastlandet innebærer innsamlings- og bearbeidingsfeil ofte feil fra oppgavegiver og feil med skjemautfylling. I konsumprisindeksen for Svalbard benyttes prisinnsamler, og feil kan oppstå ved feilregistreringer og ved mangelfulle varebeskrivelser. Til tross for at materialet er gjennomgått ulike kontroller og analyser, kan det likevel forekomme feil i datamaterialet.

Det er viktig for konsumprisindeksen for Svalbard å fange opp Svalbard-husholdningenes konsummønster. Eventuelle mangler i vare- og tjenesteutvalget kan gi opphav til skjevheter i prisindeksen. Internasjonale undersøkelser antyder at det er vare- og tjenesteutvalget i konsumprisindekser som kan være opphavet til størst skjevhet.

3.2. Frafall

Totalt⁵ og partielt frafall⁶ er en viktig kilde til usikkerhet i prismålingene. Det totale frafallet er dog svært lavt i prisindeksen for Svalbard. Bruk av prisinnsamler i stedet for postale spørreskjema gjør at alle bedriftene blir oppsøkt og prisopplysninger innhentet. Totalt frafall oppstår i prisindeksen for Svalbard i de tilfeller bedrifter har blitt nedlagt siden 2001 eller av en eller annen grunn er ute av drift. Av ulike grunner, har det vært tilfeller der det har vært umulig å innhente prisopplysninger under selve prisinnsamlingen på Svalbard, men prisopplysninger fra disse bedriftene er senere blitt innhentet over telefon og e-post. Frafall av bedrifter i prisindeksen for Svalbard kan i verste tilfellet bety at produktområder står helt uten prisobservasjoner, men dette er ikke tilfellet i konsumprisindeksen fra mars 2001 til oktober 2003.

Partielt frafall oppstår ved at varer har gått ut av produksjon eller er utsolgte. Behandling av partielt frafall blir omhandlet under punkt 3.3 Kvalitetsendringer.

⁵ Frafall av bedrifter

⁶ Frafall av enkeltobservasjoner

I konsumprisindeksen for fastlandet imputeres⁷ priser maskinelt for totalt og partielt frafall. På grunn av få eller manglende prisopplysninger imputeres ikke frafall i prisindeksen for Svalbard og priser utgår dermed av prismaterialet.

3.3. Kvalitetsendringer

En annen mulig feilkilde i konsumprisindekser er utilfredstillende behandling av kvalitetsendringer. Målet i konsumprisindekser er å måle såkalte rene prisendringer, prisendringer som er forårsaket av kvalitetsendringer skal ikke inngå. Den relativt lange perioden mellom prisreferanseperioden i 2001 og etableringen av konsumprisindeksen i 2003 har resultert i at prisinnsamler står ovenfor et vareutvalg som til dels er utskiftet - produkter går ut av produksjon og blir erstattet av andre produkter, modeller og kvaliteter. Prisinnsamler må dermed erstatte utgåtte varer og med det står man ofte ovenfor kvalitetsproblemer. I fastlandsprisindeksen er det bedriftene selv som tar det endelige valg av erstatningsprodukt. I prisindeksen for Svalbard må prisinnsamler, med hjelp av ekspertise i bedriftene, velge erstatningsprodukt av tilsvarende kvalitet. Dette kan i praksis være problematisk og i de tilfeller det ikke er mulig å finne et produkt av tilsvarende kvalitet, utgår normalt disse fra prisindeksen. Ved kvalitetsendringer på fastlandet benyttes metoder for kvalitetsjusteringer. I prisindeksen for Svalbard skjer kvalitetsjusteringer, på grunn av manglende prisopplysninger, i betydelig mindre grad.

Ved utforming av representantvarene legges noe av grunnlaget for kvalitetsarbeidet. For å gjennomføre gode prismålinger som skiller mellom pris- og kvalitetsendringer er det nødvendig med detaljerte varebeskrivelser. I de tilfeller disse er mangelfulle, kan vi ikke utelukke at det er kvalitetsendringer som ligger til grunn for registrerte prisendringer. Prisendringer som er et resultat av kvalitetsendringer vil få større konsekvenser i prisindeksen for Svalbard enn i fastlandsmodellen på grunn av at den enkelte prisobservasjon har større betydning.

---

⁷ Estimering av priser på bakgrunn av endringsrater for innrapporterte priser

4. Antagelser/problemstillinger på konsumgruppenivå

Det har i konsumprisindeksen for Svalbard vært nødvendig å gjøre visse antagelser og det har dukket opp forskjellige problemstillinger som har krevd andre løsninger enn gjeldende metoder i konsumprisindeksen for fastlandet. Nedenfor er det på konsumgruppenivå redegjort for de valg vi har gjort og som er viktig å legge på minne når man tolker resultatene fra undersøkelsen;

Alkoholholdige drikkevarer og tobakk

På grunn av manglende prisopplysninger fra 2001, stammer prismaterialet på øl i prisreferanseperioden fra desember 2001 i stedet for mars 2001.

Klær og skotøy

Forbruksundersøkelsen 2001 viser at Svalbard-husholdningene handler mye på postordre og da særlig klær for innendørsbruk. Svalbard-husholdningene handler også klær når de er på fastlandet. Dette har vi tatt hensyn til i prismålingene ved å inkludere priser fra disse salgskanalene i tillegg til priser fra Svalbard-butikker. Vi har derimot mangelfull informasjon om hvordan konsummønsteret fordeler seg mellom disse ulike salgskanalene. Det er derfor forsøkt å inkludere priser fra alle kanaler på de fleste representantvarene, med unntak for typiske sportsklær som vi antar husholdningene i større grad kjøper på Svalbard. Det har ikke vært mulig å ta hensyn til de tilfeller der forbruker handler direkte fra produsenten.

Møbler, husholdningsartikler og vedlikehold av innbo

Vi har valgt å benytte konsumprisindeksmaterialet fra fastlandet for kjøp av møbler og større husholdningsapparater. Ettersom Svalbard er en toll- og avgiftsfri sone, noe som innebærer fritak for merverdiavgifter og andre offentlige avgifter, er prismaterialet justert for merverdiavgift og fraktkostnader er blitt tillagt. Ettersom vi har valgt å legge prisutviklingen på fraktkostnader på strekning Tromsø - Longyearbyen til grunn for prisindeksene, har det trolig vært mer ideelt bare å bruke priser fra Nord-Norge i undersøkelsen. På grunn av mangelfullt prismaterial har det vært nødvendig å benytte hele konsumprisindeksmaterialet. Ved å benytte hele konsumprisindeksmaterialet antar vi at utviklingen i fraktkostnadene Tromsø - Longyearbyen er represen-

tativt for utviklingen på landsbasis. Det er fraktkostnadene for sjøtransport som er benyttet.

De ulike områdene av konsumprisindeksen er basert på ulikt antall prisopplysninger. Særlig undergruppen "Kjøkkenutstyr, glass og dekketøy mv." er basert på relativt få prisopplysninger noe som øker usikkerheten i disse prisindeksene.

Helsepleie

Vi har valgt å legge fastlandshusholdningenes konsummønster til grunn for ulike helsetjenester. Forbruksundersøkelsen 2001 viser at Svalbard-husholdningene benytter helsetjenester i mindre grad enn fastlandsbefolkningen, men vi antar at når Svalbard-husholdningene benytter disse tjenestene kan konsummønsteret sammenlignes med fastlandshusholdninger.

Transport

På grunn av manglende prismateriale i prisreferanseperioden har vi valgt å benytte konsumprisindeksmaterialet for kjøp av sykler, justert for merverdiavgift og tillagt fraktkostnader.

Flyselskapene har endret sin prisstruktur betraktelig i løpet av måleperioden noe som skaper problemer når vi skal sammenligne ulike billettyper mot hverandre. Vi har derfor valgt å følge prisutviklingen på normalprisbilletter og billetter med laveste pris ettersom vi anser at dette er det beste løsningen for å sammenligne billettyper av lik kvalitet.

Post- og teletjenester

For teletjenestene har vi antatt at Svalbard-husholdningene har samme ringemønster som fastlandshusholdningene.

Kultur og fritid

I likhet med prisene på møbler og større husholdningsapparater, er prisene på audiovisuelt utstyr innen konsumgruppen "Kultur og fritid" hovedsakelig basert på konsumprisindeksmaterialet på fastlandet. Prisene er justert for merverdiavgift og fraktkostnader er tillagt. På grunn av manglende prismaterial i prisreferanseperioden

på båter og båtutstyr, har vi valgt å benytte prisopplysninger fra fastlandet og justere disse for avgifter og fraktkostnader. På grunn av fritak for merverdiavgift på bøker, er konsumprisindeksmaterialet fra fastlandet lagt til grunn for disse prismålingene.

Prismålingene på pakketurer er gjennomført ved å bruke prismålingene på fastlandet og legge til utgifter til flybilletter Longyearbyen - Tromsø.

Utdanning

Det er et begrenset tilbud av utdanningstjenester på Svalbard. Denne indeksen er i hovedsak basert på diverse kursavgifter. I tillegg har vi valgt å inkludere semesteravgifter fra universitet på fastlandet i prisindeksen. Det betales ingen avgifter direkte til universitet på Svalbard (UNIS). Studenter betaler semesteravgift til det universitet de er tilknyttet på fastlandet.

Andre varer og tjenester

I konsumgruppen "Andre varer og tjenester" inngår blant annet forsikringspremier. Prisutviklingen for forsikringspremier på bil er basert på fastlandsundersøkelsen. Prismaterialet for finansielle tjenester i prisreferanseperioden er, på grunn av manglende prisopplysninger, basert på prisdata fra januar 2002 i stedet for mars 2001. På grunn av manglende opplysninger, har vi også valgt å benytte fastlandets konsummønster for betalingsformidling.

5. Resultater

Nedenfor redegjøres for resultatene fra undersøkelsen. Konsumprisindeksen omtales på totalindeksnivå og ned på konsumgruppenivå. Resultatene nedenfor er også sammenlignet med tilsvarende prisutvikling for fastlandet. Ved sammenligninger av konsumprisindeksen for Svalbard og fastlandet er det viktig å merke seg at forskjeller i vare- og tjenestevalg og forbruksandeler kan utgjøre viktige forklaringsfaktorer, se for øvrig tabell A3 i vedlegget for oversikt over forbruksandeler i konsumprisindeksen for Svalbard og for fastlandet.

5.1. Konsumprisindeksen samlet

Konsumprisindeksen for Svalbard er 102,1 i oktober 2003 (mars 2001 = 100). Konsumprisene har med andre ord samlet steget med 2,1 prosent fra mars 2001 til oktober 2003. På hovedgruppenivå er det konsumgruppene "Utdanning" og "Helsepleie" som har økt mest i pris, mens prisutviklingen innen konsumgruppen "Bolig, lys og brensel" har bidratt mest til å trekke opp den generelle konsumprisveksten. Prisutviklingen innen konsumgruppen "Klær og skotøy" har derimot bidratt til å trekke ned prisveksten i perioden. Det samme gjør prisutviklingen i konsumgruppene "Post- og teletjenester", "Kultur og fritid" og "Alkoholholdige drikkevarer og tobakk".

Tabell 5.1. Konsumprisindeksen etter COICOP. Mars 2001 – oktober 2003

COICOP	Konsumgruppe	Indeks
	TOTALINDEKS	102,1
01	Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	102,5
02	Alkoholholdige drikkevarer og tobakk	98,7
03	Klær og skotøy	89,8
04	Bolig, lys og brensel	107,5
05	Møbler, husholdningsartikler mv.	101,7
06	Helsepleie	115,3
07	Transport	101,8
08	Post- og teletjenester	97,4
09	Kultur og fritid	97,9
10	Utdanning	128,2
11	Hotell- og restauranttjenester	104,1
12	Andre varer og tjenester	109,0

Til sammenligning har konsumprisindeksen for fastlandet steget med 3,5 prosent i samme periode. I likhet med prisutviklingen på Svalbard, er det konsumgruppen "Utdanning" som har økt mest i pris, men det er først og fremst prisveksten innen "Bolig, lys og brensel" som bidrar til å trekke opp konsumprisindeksen samlet på fastlandet. I likhet med prisutviklingen på Svalbard, er det prisene på klær og skotøy samlet som trekker mest ned. Fastlandsprisindeksen justert for avgiftsendringer (KPI-JA), har steget med vel 5 prosent i samme periode. Avgiftsendringer bidrar dermed til å trekke ned prisveksten i perioden.

5.2. Resultater på konsumgruppenivå

Nedenfor analyseres prisutviklingen i de 12 konsumgruppene i mer detalj;

5.2.1 Matvarer og alkoholfrie drikkevarer

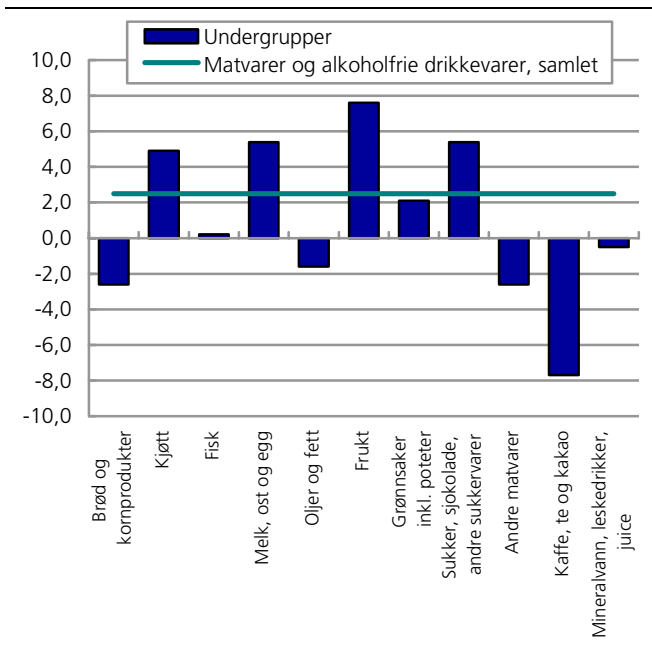
Prisene på matvarer og alkoholfrie drikkevarer har i gjennomsnitt steget med 2,5 prosent i perioden mars 2001 til oktober 2003. Det er matvareprisene som drar opp prisveksten i konsumgruppen med en økning på 3,0 prosent. Det er prisene på frukt, sukkervarer, meieriprodukter samt kjøtt og kjøttprodukter som har steget mest.

Prisene på frukt har steget med 7,6 prosent fra mars 2001 til oktober 2003. Det er frisk frukt som har økt mest i pris. Ettersom prisinnsamlingene ble gjennomført i henholdsvis mars og oktober kan sesongvariasjoner spille inn. Det samme gjelder prisene på friske grønnsaker. Prisene på grønnsaker har dog vist en langt mer moderat økning i perioden.

Undergruppen "Sukker, sjokolade og andre sukkervarer" har vist en prisvekst med 5,4 prosent. Det er hovedsakelig sukkervarer som sjokolade mv. som bidrar til å trekke opp den samlede prisveksten. Prisene på meieriprodukter og kjøtt og kjøttprodukter har steget med respektive 5,4 og 4,9 prosent.

Figur 5.1. Matvarer og alkoholfrie drikkevarer. Prosentvis endring. Mars 2001 - oktober 2003

Undergruppen "Andre matvarer" som omfatter blant annet supper, krydder og barnemat og undergruppen "Brød og kornprodukter" har vist størst prisnedgang med 2,6 prosent og bidrar til å dempe prisveksten på matvarer samlet sett. Prisene i undergruppen "Oljer og fett" har også vist noe nedgang fra mars 2001 til oktober 2003.

Prisene på alkoholfrie drikkevarer har samlet falt med 2,3 prosent. Undergruppen "Kaffe, te og kakao" har falt mest i pris mens prisene på mineralvann, leskedrikker og juice samlet kun har falt marginalt i perioden.

På Svalbard kan ikke endringer i matvareprisene knyttes til endringer i særavgiftene som f.eks. sjokolade- og sukkeravgift slik de kan på fastlandet. Prisutviklingen på matvarer og alkoholfrie drikkevarer må i stedet ses i sammenheng med blant annet prisutviklingen i fraktkostnader og flyfraktkostnadene har steget med i underkant av 4 prosent i samme periode.

På fastlandet har prisene innen hovedgruppen "Matvarer og alkoholfrie drikkevarer" samlet falt med 1,2 prosent og hovedårsaken er merverdiavgiftsreformen juli 2001 som innebar en halvering av merverdiavgiften på næringsmidler. Justert for avgifts- endringer, har prisene på matvarer og alkoholfrie drikkevarer steget med vel 9 prosent i perioden.

5.2.2. Alkoholholdige drikkevarer og tobakk

Prisene på alkoholholdige drikkevarer og tobakk har samlet falt med 1,3 prosent fra mars 2001 og fram til oktober 2003. Nedgangen skyldes lavere priser på alkoholholdige drikkevarer som i gjennomsnitt har gått ned med 2,6 prosent i perioden. Det er særlig prisene

på vin som har falt, men det er også registrert prisnedgang på øl. Brennevinprisene trekker derimot imotsatt retning og har vist en samlet oppgang på 4,2 prosent i samme periode. I motsetning til prisutviklingen på fastlandet der avgiftsendringer langt på vei styrer prisutviklingen på disse produktene, må prisutviklingen på Svalbard i stedet knyttes opp mot endrede leverandørpriser og valutaendringer. Nordpolet AS på Svalbard har større frihet til å fastsette/endre sine priser sammenlignet med Vinmonopolet på fastlandet som gjennomfører faste prisendringer i januar, mai og september hvert år.

Tobakksprisene på Svalbard har samlet steget med 4,1 prosent.

Som nevnt ovenfor bestemmes prisene på fastlandet i stor grad av avgiftsendringer rundt årsskiftet. Samlet har prisene innen konsumgruppen "Alkoholholdige drikkevarer og tobakk" steget med 1,1 prosent på fastlandet. Prisene på alkoholholdige drikkevarer har samlet falt med 3,1 prosent som langt på vei skyldes avgiftskutt de siste årene. Det er i all hovedsak prisene på brennevin som trekker den samlede prisveksten ned med et prisfall på 14,5 prosent. Prisutviklingen på tobakksvarer er også styrt av avgifts- endringer, og samlet har prisene steget med 6,9 prosent i perioden. Justert for avgifts- endringer, har prisene for alkoholholdige drikkevarer og tobakk samlet steget med over 5 prosent på fastlandet.

5.2.3. Klær og skotøy

Forbruksundersøkelsen i 2001 viser at Svalbard- husholdningene har større forbruksandeler på klær sammenlignet med fastlandshusholdninger. På Svalbard skaper polarklimaet med sterk kulde og frost behov for spesielle klær. Svalbard- husholdningene handler mye klær på postordre og særlig klær som brukes innendørs. Det handles i tillegg en del klær på fastlandet når man er på besøk og på ferier.

Samlet har prisene på klær og skotøy falt med 10,2 prosent fra mars 2001 og fram til oktober 2003 og er med det den viktigste bidragsyteren til å dempe konsumprisindeksen for Svalbard. Klesprisene har falt klart mest i denne perioden og prisene ligger 11,1 prosent under prisenivået i mars 2001. Prisene på skotøy har falt mindre med 4,3 prosent.

Til tross for betydelig nedgang i klesprisindeksen for Svalbard er nedgangen langt mer moderat sammenlignet med prisenivået i fastlandsprisindeksen. I samme periode har klesprisene falt med 18,4 prosent på fastlandet. Helt siden midten av 90-tallet har klesprisene vist en fallende tendens. Denne trenden kan ses i sammenheng med stadig økende konkurranse og lavere importpriser gjennom gradvis senking av tollsatser, fjerning av kvotereguleringer og import av tekstiler fra land med lave arbeidskostnader. I likhet

med prisutviklingen på Svalbard, har prisene på klær særlig bidratt til å trekke ned den samlede prisveksten på fastlandet. Det er trolig flere medvirkende årsaker til at klesprisene har vist en svakere nedgang på Svalbard sammenlignet med på fastlandet. På fastlandet er det et betydelig større innslag av konkurranse og antallet lavpriskjeder på klær har vært sterkt voksende. På Svalbard utgjør sportsklær/klær for utendørsbruk en større forbruksandel og disse prisene har ikke falt i samme grad som "vanlige klesplagg" og klær for innendørsbruk. Det handles også mye på postordre på Svalbard og økte fraktkostnader bidrar også til å dempe prisnedgangen på klær i måleperioden.

5.2.4. Bolig, lys og brensel

På Svalbard utgjør private husholdningers utgifter til konsumgruppen "Bolig, lys og brensel" ca. 18 prosent av den totale forbruksutgiften. Samlet sett har prisene på varer og tjenester innen konsumgruppen steget med 7,5 prosent fra mars 2001 til oktober 2003 og viser dermed en prisøkning som er klart større enn den gjennomsnittlige konsumprisveksten.

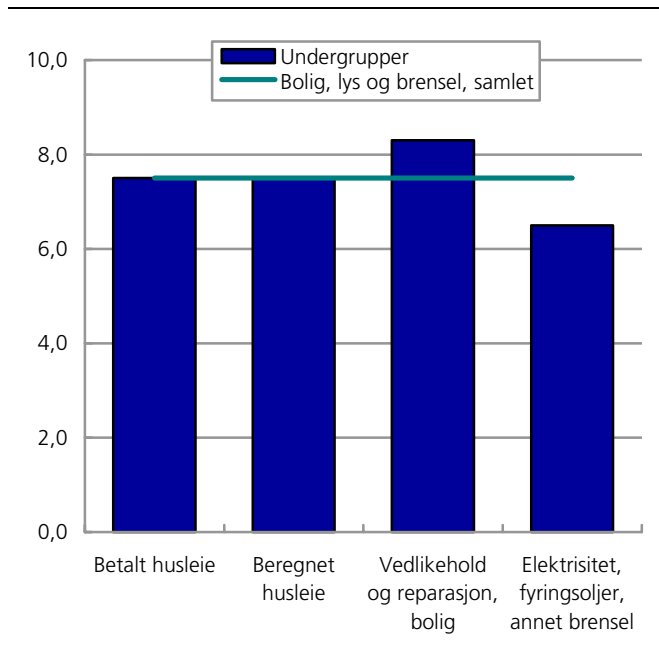
Husleiekomponenten i konsumprisindeksen består av betalt og beregnet husleie. Betalt husleie viser prisutviklingen på leiemarkedet mens beregnet husleie er et mål på selveiernes boligutgifter og er basert på husleieutviklingen på leiemarkedet. Betalt og beregnet husleie har økt med 7,5 prosent fra mars 2001 til oktober 2003. Boliger på Svalbard er i hovedsak finansiert av det offentlige og statsansatte har i lang tid nytt godt av frie eller sterkt reduserte boligutgifter. Forbruksundersøkelsen 2001 viser at til tross for at boligutgiftene er lavere på Svalbard enn på fastlandet på grunn av de subsidierte boligene, har forbruksandelen til bolig økt kraftig i perioden 1990 - 2001. Andelen subsidierte boliger har blitt redusert og ansatte i privat sektor uten subsidierte boliger har vokst kraftig. Konsumprisindeksen viser at det i måleperioden har skjedd en tilnærming av husleienivået mellom subsidierte og ikke-subsidierte boliger, noe som har gitt utslag i en langt kraftigere husleieøkning for subsidierte boliger enn for ikke-subsidierte.

Priser på varer og tjenester for vedlikehold og reparasjon av bolig har samlet steget med 8,3 prosent.

Samlet har prisene på elektrisitet og annen brensel steget med 6,5 prosent. Tilnærmet all oppvarming av privatboliger skjer med fjernvarme på Svalbard og prisene på fjernvarme har i måleperioden steget med 3,2 prosent. Elektrisitetsprisene har steget klar mer med 10,0 prosent.

På fastlandet utgjør konsumgruppen "Bolig, lys og brensel" ¼ del av det totale forbruket. Prisene knyttet til konsumgruppen har samlet steget med 12,6 prosent og hovedårsaken er høyere husleier og elektrisitetspriser. Husleiene har økt i noe større grad enn på

Figur 5.2. Bolig, lys og brensel. Prosentvis endring. Mars 2001 - oktober 2003

Svalbard med henholdsvis 10,3 og 11,0 prosent for betalt og beregnet husleie mens elektrisitetsprisene ligger i oktober 2003 hele 24,0 prosent over prisenivået i mars 2001. Prisene på produkter og tjenester for vedlikehold og reparasjon av bolig har samlet steget med 8,0 prosent.

5.2.5 Møbler, husholdningsartikler og vedlikehold av innbo

Samlet har prisene innen konsumgruppen "Møbler, husholdningsartikler og vedlikehold av innbo" steget med 1,7 prosent i måleperioden. Prisene på møbler og tepper har i gjennomsnitt steget med 4,4 prosent. Prisutviklingen på møbler er, som tidligere nevnt, basert på konsumprisindeksmaterialet for fastlandet, justert for merverdiavgift og fraktkostnader. Tilsvarende har møbel- og teppeprisene på fastlandet samlet steget med 0,6 prosent. Prisforløpet for Svalbard-husholdningen må dermed hovedsakelig ses i sammenheng med økte fraktkostnader. Fraktkostnadene for sjøtransport har i vektclassen 21 - 30 kg steget med 10,0 prosent og 9,5 prosent for vektclassen 41 - 60 kg. Det er fraktkostnadene med båt som ligger til grunn for disse tallene. Flyfraktkostnadene har steget med i underkant av 4 prosent i samme periode. Priser på komfyrer, kjøleskap, vaskemaskiner og andre husholdningsapparater inkludert reparasjoner, har delvis blitt beregnet på tilsvarende måte og har i gjennomsnitt vist en nedgang på 5,4 prosent.

Boligtekstiler har vist svak prisvekst mens priser på varer og tjenester knyttet til rengjøring og ettersyn av bolig samlet sett har falt marginalt.

På fastlandet har prisene på varer og tjenester innen denne konsumgruppen samlet falt med 1,2 prosent. Det er prisene på boligtekstiler samt større husholdningsapparater som bidrar til den samlede prisnedgangen. Prisene på boligtekstiler har falt mest med 7,4 prosent fra mars 2001 til oktober 2003.

5.2.6. Helsepleie

Samlet har prisene på varer og tjenester i konsumgruppen "Helsepleie" steget med 15,3 prosent og det er kun konsumgruppen "Utdanning" som har vist større økning i prisene i perioden. Prisene på legemidler, diverse helseartikler og briller mv. har steget med 15,3 prosent og den kraftige prisveksten må forklares med fraktkostnader. Svalbard-husholdningene får sine legemidler fraktet fra fastlandet. Tidligere dekket det offentlige all frakt på reseptpliktige legemidler, men fra februar 2003 er det statlige frakttilskuddet halvert og Svalbard-befolkningen blir, i motsetning til tidligere, belastet med fraktkostnader. Ser man bort fra fraktkostnadene, har prisene på selve legemidlene i liten grad endret seg i måleperioden.

Priser på helsetjenester utenom institusjon inngår også i denne konsumgruppen. Ettersom helsetjenester i stor grad er finansiert av det offentlige, vil den direkte prisen Svalbard-befolkningen står overfor ved bruk av helsetjenester, være egenandeler. Svalbard-befolkningen står ovenfor de samme egenandelsstasene som fastlandsbefolkningen. Samlet har prisene på helse-tjenestene steget med 15,1 prosent og det er særlig utgifter til fysioterapi og tannlegetjenester som drar opp prisveksten. Tannlegetjenester har samlet steget med 12,8 prosent i pris.

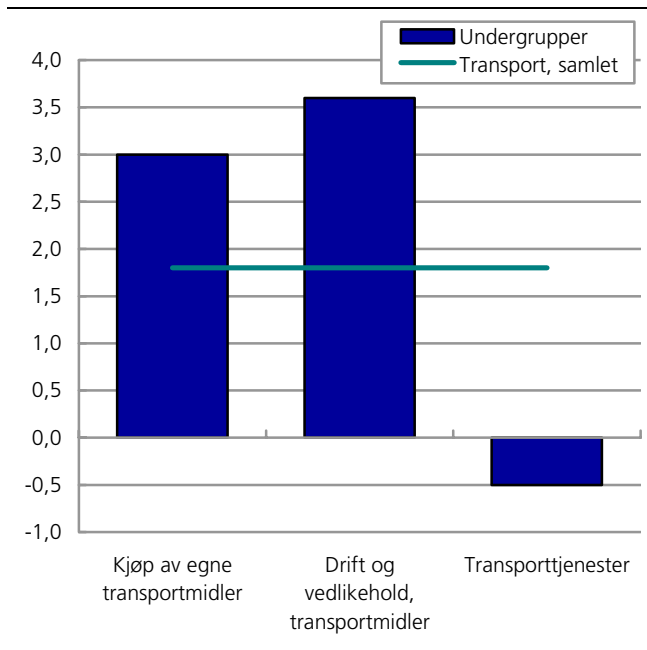
Til sammenligning har prisindeksen for "Helsepleie" på fastlandet vist en oppgang på 10,7 prosent. Prisene på legemidler og andre helseartikler har steget betraktelig mindre på fastlandet enn på Svalbard med 2,0 prosent. Helsetjenester har vist en langt kraftigere prisvekst enn legemidler og andre helseartikler med 17,5 prosent.

På Svalbard er utgifter til helsetjenester mindre enn på fastlandet. Dette kan forklares med at befolkningen på Svalbard er yngre, har færre helseplager og derfor har mindre behov å kontakte lege, se Kleven (2002).

5.2.7 Transport

Forbruksundersøkelsen 2001 viser at utgifter til konsumgruppen "Transport" utgjør den største forbruksposten for Svalbard-befolkningen. Transport utgjør i underkant av ¼ del av den totale forbruksandelen. Denne konsumgruppen omfatter kjøp av egne transportmidler som biler, snøscootere og sykler, drift og vedlikehold av transportmidler samt transporttjenester. Varer og tjenester innen hovedgruppen "Transport" har samlet vist en prisvekst på 1,8 prosent i perioden mars 2001 – oktober 2003.

Figur 5.3. Transport. Prosentvis endring. Mars 2001 - oktober 2003

Gruppen "Kjøp av egne transportmidler" har vist en prisvekst på 3,0 prosent. Prisene på biler har steget i perioden, det samme har snøscooterprisene, til tross for noe nedgang i perioden 2002 til 2003. Prisene for drift og vedlikehold av transportmidler har samlet steget noe mer med 3,6 prosent. Bensin utgjør den dominerende driftskostnaden og bensinprisene har falt med 3,0 prosent i perioden.

Utgifter til snøscooteropplæring har også falt i perioden mars 2001- oktober 2003 som skyldes bruk av lokale operatører i motsetning til tidligere eksterne operatører.

Gruppen "Transporttjenester" inneholder passasjertransport på vei og med fly. Samlet har prisene på transporttjenester falt med 0,5 prosent. Prisutviklingen er langt på vei styrt av prisene på flyreiser og disse prisene har falt marginalt i måleperioden. Fra 26. oktober 2003 har flere flyselskaper endret sin prisstruktur noe som blant annet innebærer en betydelig prisreduksjon av fullprisenbilletene. Ettersom måletidspunktet for denne undersøkelsen er virkedager rundt den 15. oktober utelates denne prisreduksjonen i prisindeksen, i likhet med konsumprisindeksen for fastlandet.

Prisene på passasjertransport på vei som hovedsakelig innebærer drosjetakster på Svalbard, har derimot økt i måleperioden.

På fastlandet har prisene på varer og tjenester innen konsumgruppen "Transport" steget i tilnærmet samme grad som på Svalbard med 2,2 prosent. Prisene på kjøp av egne transportmidler har vist tilnærmet nullendring i denne perioden. Bensinprisene, som i stor grad av

styres av utviklingen på internasjonale markedet og av endringer i særavgiftene, har falt med 5,1 prosent på fastlandet. Priser på transporttjenester har i gjennomsnitt steget med 7,3 prosent. Det er prisene på passasjertransport på vei som trekker mest opp. Flybillettprisene viser enn annen utvikling enn billettprisene på andre kollektive transportmidler med kun en marginal prisoppgang i perioden mars 2001 - oktober 2003.

5.2.8. Post- og teletjenester

Konsumgruppen "Post- og teletjenester" dekker også teleutstyr, i tillegg til post- og teletjenester. Samlet sett har prisene i hovedgruppen falt med 2,6 prosent i perioden og hovedårsaken er en betydelig prisnedgang på teleutstyr. Prisnedgangen i konsumgruppen blir dempet av en markant økning i prisene på posttjenester som omfatter måling av portoutgifter. Juli 2001 ble det innført ny generell merverdiavgift på 24 prosent på tjenester. I likhet med fastlandet fikk Svalbard den samme markante prisøkningen i portotakstene i 2001 på grunn av Postlovens enhetsportoprinsipp. Teletjenestene har vist en langt mer moderat prisoppgang på 0,3 prosent i samme periode. Prisene på abonnementsordningene trekker opp, mens mobiltelefonkostene har falt.

Prisene innen "Post- og teletjenester" har i konsumprisindeksen på fastlandet samlet falt med 1,5 prosent fra mars 2001 til oktober 2003. I likhet med prisutviklingen på Svalbard, er det prisene på teleutstyr, og særlig mobiltelefoner som trekker ned prisveksten. Det er registrert kun mindre forskjeller i prisutviklingen på Svalbard og på fastlandet for denne konsumgruppen. Svalbard-husholdninger står ovenfor de samme abonnementer som fastlandshusholdningene. Den samlede prisnedgangen er noe sterkere på Svalbard enn på fastlandet først og fremst på grunn av Svalbard-husholdningene har større forbruksutgifter til teleutstyr sammenlignet med en fastlandshusholdning.

5.2.9. Kultur og fritid

Konsumgruppen "Kultur og fritid" inneholder audiovisuelt utstyr, fotoutstyr, IT-utstyr, båter, utstyr til sport og utendørsaktiviteter deriblant våpen, blomster og hageartikler, kulturelle tjenester, bøker, aviser og skrivemateriell, samt feriereiser. Forbruksundersøkelsen 2001 viser at Svalbard-husholdningene er mye involvert i fritids- og kulturaktiviteter og forbruksandelen er på 15,1 prosent av den totale forbruksutgiften. Konsumgruppen har vist en samlet prisnedgang på 2,1 prosent fra mars 2001 og fram til oktober 2003.

De ulike undergruppene viser til dels svært avvikende utvikling; Prisnedgangen i konsumgruppen er i hovedsak forårsaket av kraftig prisfall på audiovisuelt utstyr, deriblant TV-er, IT-utstyr og fotoutstyr. Audiovisuelt utstyr har i årevis vist fallende priser som følge av rask produktutvikling og raske utskiftninger innen området. I

likhet med prismaterialet på møbler og hvitevarer, er prisene på audiovisuelt utstyr i stor grad basert på konsumprisindeksmaterialet fra fastlandet justert for merverdiavgift og fraktkostnader. Samlet har prisene på audiovisuelt utstyr falt med 15,1 prosent.

Priser på utstyr til sport og utendørsaktiviteter har vært tilnærmet uendret i perioden. Priser på tjenester knyttet til fritid og kultur har steget med 2,1 prosent. Prisene på kinobilletter har samlet steget med 2,2 prosent, mens inngangsprisene til svømmehallen samlet sett har falt i måleperioden.

I hovedsak er det fullt avgiftsfritak på Svalbard, men et unntak har vært NRKs kringkastingsavgift. Fra 2003 ble kringkastingsavgiften innlemmet i merverdiavgiftssystemet med en redusert avgiftssats på 12 prosent. På Svalbard er det fritak for denne nye avgiften og innføringen av merverdiavgiften gjør at utgifter til TV-lisensen har falt i måleperioden for Svalbard-husholdningene.

Priser på aviser, bøker og skrivemateriell har samlet steget med 9,2 prosent og er med det den undergruppen som har vist den kraftigste prisveksten.

På fastlandet har prisene på varer og tjenester innen "Kultur og fritid" steget med 0,7 prosent i samme periode. Prisene på audiovisuelt utstyr har falt med 18,9 prosent. Dette prisfallet er noe kraftigere enn prisnedgangen på Svalbard der økte fraktkostnader bidrar til å dempe nedgangen.

Prisene på tjenester knyttet til fritid og kultur har på fastlandet steget med 7,9 prosent mens prisene på aviser, bøker og skrivemateriell samlet har steget med 11,1 prosent, og det er bokprisene som har vist den kraftigste oppgangen.

5.2.10. Utdanning

I likhet med helsetjenester, blir utdanningstjenester hovedsakelig finansiert av det offentlige og denne konsumgruppen har en relativ liten vekt i forhold til de andre konsumgruppene.

Prisutviklingen innen denne konsumgruppen måles hovedsakelig i form av diverse kursavgifter, men også semesteravgifter på universitet er inkludert. Prisene innen denne konsumgruppen har samlet steget med 28,2 prosent i måleperioden. Ettersom det er et nokså begrenset tilbud av utdanningstjenester på Svalbard og prisindeksen er i hovedsak basert på diverse kursavgifter, er prisindeksen ikke direkte sammenlignbar med tilvarende delindeks for fastlandet.

5.2.11. Hotell- og restauranttjenester

Prisene på hotell- og restauranttjenester har i gjennomsnitt steget med 4,1 prosent fra mars 2001 til oktober 2003. Prisene på hotellovernattinger har økt mest med

4,7 prosent. Forbruksundersøkelsen 2001 viser at Svalbard-husholdningene har større forbruksutgifter til restaurantbesøk sammenlignet med fastlandshusholdningene og forbruksandelen er betydelig større enn forbruksandelen på hotellovernattinger. Samlet har prisene på restauranttjenester steget med 4,1 prosent.

Til sammenligning har hotell- og restauranttjenester på fastlandet vist en samlet prisoppgang på 8,9 prosent. Prisene på restauranttjenester har steget 9,7 prosent mens prisene på hotellovernattinger har vist en tilnærmet uendret prisutvikling perioden sett under ett med 0,9 prosent prisoppgang.

5.2.12. Andre varer og tjenester

Denne konsumgruppen omfatter varer og tjenester innen personlig pleie, sosiale omsorgstjenester deriblant skolefritidsordning (SFO) og barnehager, ulike personlige varer, forsikring i tillegg til finansielle tjenester. Samlet sett har varer og tjenester innen konsumgruppen "Andre varer og tjenester" vist en prisvekst på 9,0 prosent og er dermed en av hovedgruppene som har vist størst prisoppgang i måleperioden. Det er hovedsakelig tjenester som styrer prisutviklingen i hovedgruppen. Forsikringstjenester har vist en markant økning på 15,1 prosent. Prisene på varer og tjenester innen personlig pleie har steget med 13,0 prosent. Prisoppgangen er først og fremst forårsaket av betydelig prisvekst på frisørtjenester. Prisene på toalettartikler har steget i langt mer beskjeden grad.

Egenbetalinger innen sosiale omsorgstjenester har falt med 6,2 prosent i perioden mars 2001 - oktober 2003 og er med det den viktigste bidragsyter til å dempe prisveksten i konsumgruppen. Barnehagesatsene har samlet blitt redusert med 10,2 prosent i hovedsak på grunn av økte statstilskudd. Det har derimot blitt registrert en prisoppgang i egenbetalingen for skolefritidsordningen i tilsvarende periode.

På fastlandet har prisveksten for konsumgruppen "Andre varer og tjenester" vært noe mindre med 7,1 prosent. I likhet med prisutviklingen på Svalbard, er det økte forsikringspremier som er den dominerende faktoren bak prisveksten i konsumgruppen med en samlet prisvekst på 17,4 prosent.

Prisene på varer og tjenester innen personlig pleie har steget med 7,9 prosent. Prisene på frisørtjenester har også på fastlandet vist kraftig prisvekst, dog i noe mer moderat grad. Prisene innen sosiale omsorgstjenester har på fastlandet falt i samme størrelsesorden som på Svalbard med 6,3 prosent i gjennomsnitt.

Referanseliste

Kleven, Ø. (2002): *Levekår i Longyearbyen. En sammenligning mellom Svalbard og fastlandet*. Rapport 02/17, Statistisk sentralbyrå.

Nossum, Å., Sandberg, L. (1999): *Harmonisert konsumprisindeks*. Notater 99/18, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (2001): *Konsumprisindeksen 1995-2000*, NOS C680.

Statistisk sentralbyrå (2003): *Svalbardstatistikk 2003*, NOS D253.

Storrud, A.E. mfl. (2002): *Pris, forbruk og inntekt. Økonomiske levekår på Svalbard sammenlignet med fastlandet i 1990 og 2000*. Rapport 02/14, Statistisk sentralbyrå.

Tabeller

Tabell A1. Indekstall for utvalgte konsumgrupper. COICOP. Mars 2001 = 100

		Oktober 2003
	TOTALINDEKS	102,1
01	Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	102,5
011	Matvarer	103,0
0111	Brød og kornprodukter	97,4
0112	Kjøtt	104,9
0113	Fisk	100,2
0114	Melk, ost og egg	105,4
0115	Oljer og fett	98,4
0116	Frukt	107,6
0117	Grønnsaker inkl. poteter og andre rotvekster	102,1
0118	Sukker, syltetøy, sjokolade og andre sukkervarer	105,4
0119	Andre matvarer	97,4
012	Alkoholfrie drikkevarer	97,7
0121	Kaffe, te og kakao	92,3
0122	Mineralvann, leskedrikker og juice	99,5
02	Alkoholholdige drikkevarer og tobakk	98,7
021	Alkoholholdige drikkevarer	97,4
022	Tobakk	104,1
03	Klær og skotøy	89,8
031	Klær	88,9
032	Skotøy	95,7
04	Bolig, lys og brensel	107,5
041	Betalt husleie	107,5
042	Beregnet husleie	107,5
043	Vedlikehold og reparasjon av bolig	108,3
045	Elektrisitet, fyringsoljer og annet brensel	106,5
05	Møbler, husholdningsartikler og vedlikehold av innbo	101,7
051	Møbler, tepper og reparasjoner	104,4
052	Boligtekstiler	101,1
053	Husholdningsapparater inkl. reparasjon	94,6
055	Verktøy og utstyr for hus og hage	96,6
056	Varer og tjenester for rengjøring og ettersyn i bolig	99,7
06	Helsepleie	115,3
061	Legemidler, helseartikler, briller mv.	115,3
062	Helsetjenester utenom institusjon	115,1
07	Transport	101,8
071	Kjøp av egne transportmidler	103,0
072	Drift og vedlikehold av transportmidler	103,6
073	Transporttjenester	99,5
08	Post- og teletjenester	97,4
083	Teletjenester	100,3
09	Kultur og fritid	97,9
091	Audiovisuelt utstyr	84,9
093	Annet utstyr, fritid og hage	98,9
094	Tjenester knyttet til fritid og kultur	102,1
095	Aviser, bøker og skrivemateriell	109,2
10	Utdanning	128,2
11	Hotell- og restauranttjenester	104,1
111	Restauranttjenester	104,1
112	Hotelltjenester	104,7
12	Andre varer og tjenester	109,0
121	Personlig pleie	113,0
123	Andre personlige varer	104,1
124	Sosiale omsorgstjenester	93,8
125	Forsikring	115,1

Tabell A2. Endring i prosent, utvalgte konsumgrupper. COICOP. Mars 2001 - oktober 2003. Svalbard og fastlandet

		Svalbard	Fastlandet
	TOTALINDEKS	2,1	3,5
01	Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	2,5	-1,2
011	Matvarer	3,0	-1,1
0111	Brød og kornprodukter	-2,6	-1,9
0112	Kjøtt	4,9	-1,9
0113	Fisk	0,2	-1,3
0114	Melk, ost og egg	5,4	-0,8
0115	Oljer og fett	-1,6	3,2
0116	Frukt	7,6	-3,0
0117	Grønnsaker inkl. poteter og andre rotvekster	2,1	3,6
0118	Sukker, syltetøy, sjokolade og andre sukkervarer	5,4	0,2
0119	Andre matvarer	-2,6	-7,3
012	Alkoholfrie drikkevarer	-2,3	-2,6
0121	Kaffe, te og kakao	-7,7	-14,6
0122	Mineralvann, leskedrikker og juice	-0,5	2,6
02	Alkoholholdige drikkevarer og tobakk	-1,3	1,1
021	Alkoholholdige drikkevarer	-2,6	-3,1
022	Tobakk	4,1	6,9
03	Klær og skotøy	-10,2	-16,4
031	Klær	-11,1	-18,4
032	Skotøy	-4,3	-5,0
04	Bolig, lys og brensel	7,5	12,6
041	Betalt husleie	7,5	10,3
042	Beregnet husleie	7,5	11,0
043	Vedlikehold og reparasjon av bolig	8,3	8,0
045	Elektrisitet, fyringsoljer og annet brensel	6,5	21,2
05	Møbler, husholdningsartikler og vedlikehold av innbo	1,7	-1,2
051	Møbler, tepper og reparasjoner	4,4	0,6
052	Boligtekstiler	1,1	-7,4
053	Husholdningsapparater inkl. reparasjon	-5,4	-5,4
055	Verktøy og utstyr for hus og hage	-3,4	-0,5
056	Varer og tjenester for rengjøring og ettersyn i bolig	-0,3	0,3
06	Helsepleie	15,3	10,7
061	Legemidler, helseartikler, briller mv.	15,3	2,0
062	Helsetjenester utenom institusjon	15,1	17,5
07	Transport	1,8	2,2
071	Kjøp av egne transportmidler	3,0	0,9
072	Drift og vedlikehold av transportmidler	3,6	1,1
073	Transporttjenester	-0,5	7,3
08	Post- og teletjenester	-2,6	-1,5
083	Teletjenester	0,3	0,5
09	Kultur og fritid	-2,1	0,7
091	Audiovisuelt utstyr	-15,1	-18,9
093	Annet utstyr, fritid og hage	-1,1	5,1
094	Tjenester knyttet til fritid og kultur	2,1	7,9
095	Aviser, bøker og skrivemateriell	9,2	11,1
10	Utdanning	28,2	24,0
11	Hotell- og restauranttjenester	4,1	8,9
111	Restauranttjenester	4,1	9,7
112	Hotelltjenester	4,7	0,9
12	Andre varer og tjenester	9,0	7,1
121	Personlig pleie	13,0	7,9
123	Andre personlige varer	4,1	-2,0
124	Sosiale omsorgstjenester	-6,2	-6,3
125	Forsikring	15,1	17,4

Tabell A3. Konsumgrupper og forbruksvekter i konsumprisindeksen for Svalbard og for fastlandet. Vektandel i prosent

		Svalbard ³	Fastlandet ⁴
	TOTALT	100	100
01	Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	12,7	11,7
011	Matvarer	11,5	10,5
0111	Brød og kornprodukter	1,7	1,6
0112	Kjøtt	2,4	2,5
0113	Fisk	0,7	0,7
0114	Melk, ost og egg	2,5	1,8
0115	Oljer og fett	0,3	0,3
0116	Frukt	0,9	0,8
0117	Grønnsaker inkl. poteter og andre rotvekster	1,3	1,0
0118	Sukker, syltetøy, sjokolade og andre sukkervarer	1,2	1,2
0119	Andre matvarer	0,5	0,6
012	Alkoholfrie drikkevarer	1,2	1,2
0121	Kaffe, te og kakao	0,3	0,3
0122	Mineralvann, leskedrikker og juice	0,9	0,9
02	Alkoholholdige drikkevarer og tobakk	2,2	2,8
021	Alkoholholdige drikkevarer	1,8	1,6
022	Tobakk	0,4	1,2
03	Klær og skotøy	7,8	6,0
031	Klær	6,8	5,1
032	Skotøy	1,0	0,9
04	Bolig, lys og brensel	17,6	25,3
041	Betalt husleie	7,5	2,9
042	Beregnet husleie	4,7	11,6
043	Vedlikehold og reparasjon av bolig	2,1	5,3
044	Andre tjenester knyttet til bolig	1,0	1,4
045	Elektrisitet, fyringsoljer og annet brensel	2,3	4,1
05	Møbler, husholdningsartikler og vedlikehold av innbo	4,7	7,0
051	Møbler, tepper og reparasjoner	2,0	2,7
052	Boligtekstiler	0,2	0,7
053	Husholdningsapparater inkl. reparasjon	0,8	1,2
054	Kjøkkenutstyr, glass, dekketøy mv.	0,5	0,6
055	Verktøy og utstyr for hus og hage	0,3	0,6
056	Varer og tjenester for rengjøring og ettersyn i bolig	0,9	1,2
06	Helsepleie	1,5	2,7
061	Legemidler, helseartikler, briller mv.	1,1	1,2
062	Helsetjenester utenom institusjon	0,4	1,5
07	Transport	23,1	18,6
071	Kjøp av egne transportmidler	7,9	8,7
072	Drift og vedlikehold av transportmidler	5,9	6,5
073	Transporttjenester	9,2	3,4
08	Post- og teletjenester¹	2,7	2,3
083	Teletjenester	2,1	2,1
09	Kultur og fritid²	15,1	12,8
091	Audiovisuelt utstyr	3,9	2,5
092	Andre varige konsumgoder knyttet til kultur og fritid	2,7	1,2
093	Annet utstyr, fritid og hage	1,6	1,9
094	Tjenester knyttet til fritid og kultur	3,2	3,0
095	Aviser, bøker og skrivemateriell	2,0	1,8
10	Utdanning	0,3	0,3
11	Hotell- og restauranttjenester	5,4	3,9
111	Restauranttjenester	5,2	3,4
112	Hotelltjenester	0,2	0,5
12	Andre varer og tjenester³	6,9	6,7
121	Personlig pleie	2,1	2,1
123	Andre personlige varer	0,4	0,6
124	Sosiale omsorgstjenester	1,5	1,3
125	Forsikring	2,8	2,4

Grupper som ikke publiseres er (1) Posttjenester, teletstyr (2) Feriereiser, pakketurer (3) Finansielle tjenester utenom forsikring, Andre tjenester . Vektene er avrundet.

(3) Svalbardvektene baseres på forbruksundersøkelsen 2001 på Svalbard.

(4) Fastlandsvektene baseres på de 3 siste års forbruksundersøkelser og endres årlig. Fastlandsvektene er gjeldende vekter for perioden august 2003-juli 2004.

Representantvarekatalog

Matvarer og alkoholholdige drikkevarer

Matvarer

Brød og kornprodukter

Mel og gryn

Hvetemel, finsiktet
Byggmel
Havregryn
Hvetemel, sammalt, grovt
Semulegryn (av hvetete)
Risengryn (grøttris)

Flatbrød, knekkebrød, kjeks etc.

Sukkerkavringer
Flatbrød
Knekkebrød
Kjeks
Saltstenger

Brød

Hveteloff
Grovbrød
Kneippbrød
Sigdalsbrød, eller annet fiberrikt grovbrød
Helkornbrød

Kaker

Hveteboller
Fyrstekake
Wienerbrød
Tørre småkaker

Frokostblandinger og pastaprodukter

Honni Corn
Spaghetti
Puffet ris
Corn Flakes
Frokostblanding

Andre mel- og kornprodukter

Potetmel
Pizza, fryst
Maltekstrakt

Kjøtt

Ferskt kjøtt og flekk

Okse, bankekjøtt
Lam, stek med mørbrad
Svin, skinkestek uten knoke
Svin, midtkoteletter uten spekk
Fjørfe
Okse, indrefilet

Svin, nakkekoteletter uten spekk
Lam, fårikålkjøtt
Svin, ferskt sideflesk med ben
Svin, bog uten knoke
Reinsdyrkjøtt, stek, surret

Saltet, røkt og tørket kjøtt og flekk

Bacon, oppskåret, vakuumpakket
Salami, vakuumpakket
Fenalår med ben
Fårepølse, vakumpakket

Kjøttthermetikk

Kjøttboller, hermetiske
Leverpostei, hermetisk
Kjøttkaker, hermetiske

Ferske produkter av kjøtt

Wienerpølser, vakuumpakket
Kjøttdeig, vanlig, forbrukerpakket
Kjøttpølser, kokte og røkte
Grillpølser, vakuumpakket
Kokt skinke, vakuumpakket
Kalverulade, vakuumpakket
Leverpostei, fersk
Karbonadekaker
Kylling, grillstekt
Karbonadedeig
Medisterpølse, kokt
Kjøttpudding
Blodpølse
Okserull, vakuumpakket
Servaltpølse, vakuumpakket

Fisk

Fersk fisk

Laks
Sei, fersk, renskåret filet
Hyse, fersk, renskåret filet
Torsk, over 1,5 kg, uten hode og innmat
Kveite, stor (over 6 kg), oppskåret
Torsk, fersk, renskåret filet
Steinbitfilet

Fryst fisk

Torsk, dypfryst filet
Spekesild

Saltet, tørket og røkt fisk og skalldyr

Torsk, sprengt filet med øreben og skinn
Torsk, lutefisk
Torsk, klippfisk
Torsk, røkt filet med øreben og skinn
Reker

Middagshermetikk og andre farseprodukter

Fiskepudding
Torskerogn, hermetisk
Fiskeboller, hyse, hermetiske

Småhermetikk

Gaffelbiter
Makrellfilet i tomat
Brisling (sardiner) i tomat
Krabbe, naturell
Kaviar, i tube

Melk, ost og egg

Melk, yoghurt og fløte

H-melk
Skummet kulturmilk
Lettmelk
Kremfløte 38%
Yoghurt med frukt eller bær

Ost

Norvegia, 27%
Nøkkelost, 27%
Gudbrandsdalsost, helfet, G 35
Geitost (ekte), F G 33
Jarlsbergost F45
Normannaost, 29%
Rekeost, eske

Andre melkeprodukter

Morsmelkerstatning
Sjokoladepudding

Egg

Egg, kartong

Oljer og fett

Smør

Meierismør, normalsaltet
Meierismør, setertype

Margarin og olje

Soya light
Margarin, animalsk
Margarin, plantemargarin
Vegetabilsk matolje (Soyaolje)

Frukt

Frisk frukt

Druer, grønne
Appelsiner
Epler
Bananer
Plommer
Pærer

Tørket frukt og nøtter

Rosiner
Hasselnøtter, med skall
Svisker
Aprikoser
Mandler

Konserverte frukt og bær

Hermetisk ananas
Jordbær, dypfryste

Grønnsaker, inkl. poteter

Friske grønnsaker

Poteter, løs vekt
Kålrot
Hodekål
Gulrøtter i plastpose
Paprika, rød
Løk (vanlig matløk, ikke sjalottløk)
Agurker (slange-)
Tomater

Konserverte grønnsaker

Erter, husholdnings-, hermetiske
Erter, grønne
Surkål
Agurker
Spinat, dypfryst
Erter, gule
Rødbeter
Erter, dypfryste
Potetgull

Sukker, syltetøy, sjokolade og andre sukkervarer

Sukker

Farin
Raffinade

Syltetøy, marmelade og kompott

Aprikoskompott
Tyttebærsyltetøy
Appelsinmarmelade
Bringebærsyltetøy
Jordbærsyltetøy

Annet søtt pålegg

Honning
Sunda
Sirup
Nugatti

Iskrem

Iskrem, myk-is
Ispinner, stor glasurovertrukket

Sjokolade, konfekt, drops etc.

Kokesjokolader
Spisesjokolader
Pastiller
Drops

Andre matvarer

Tomatketchup
Ertesuppe
Meksikansk gryte
Buljongterninger, hønsebuljong
Husholdningssalt
Pepper, sort
Tomatpure
Tomatsuppe
Fiskesuppe
Barnemat, kjøtt med grønnsaker
Barnegrøt
Bakepulver
Eddik, 7%
Sennep, flaske
Havsalt, grov
Taco Dinner

Alkoholige drikkevarer og tobakk**Alkoholfrie drikkevarer****Kaffe, te og kakao**

Kakao
Te
Kaffe, brent
Pulverkaffe, glass

Mineralvann, leskedrikker og juice**Mineralvann og brus**

Brus, flaske
Farris
Brus, boks

Saft og juice

Solbærsirup, flaske
Appelsinjuice i pappemballasje
Husholdningssaft, flaske
Appelsinsaft, flaske

Alkoholholdige drikkevarer**Brennevin**

Brennevin

Vin

Rødvin
Hvitvin
Rosevin, musserende viner
Hetvin

Øl

Pilsenerøl, flaske
Pilsenerøl, boks

Tobakk

Sigaretter
Tobakk
Snus
Sigarettpapir

Klær og skotøy**Klær****Klesplagg****Herre; skjorter, dresser, bukser, jakker, gensere**

Herre V-genser, ull
Herre mansjettskjorte, hvit
Herre mansjettskjorte, ikke hvit
Herre sports- og fritidsskjorte
Herre dress (jakke og bukse), ull
Herre dressjakke, ull
Herre skjorte, kortermet
Herre bukse, jeans

Dame; bluser, kjoler, skjørt, jakker, gensere

Topp, 100 % syntetiske fiber
Dame jakke, strikket, ull
Dame kjole, alm., enkel
Dame skjørt, rett, ull
Dame skjortebluse, bomull, korte ermer
Dame skjortebluse, bomull, lange ermer
Dame genser, acryl

Herre; ytterplagg, fritid

Herre vinterfrakk, ull
Herre fjellanorakk, poplin
Herre skinnjakke, nappaskinn
Herre fritidsjakke
Scooterdress

Dame; ytterplagg, fritid

Dongeribukse (jeans), denim
Dame langbukse, vevet stoff, bomull
Dame skinnjakke, nappa-skin
Dame joggedress, bomull/syntetiske fibre
Damekåpe, ull

Dame strechbukse, bomull/elastan
 Damejakke

Barne- og ungdomsklær

Strømpebukse for barn, bomull
 Sparkebukse
 Langbukse for barn, dongeri
 Barnebukse, plastbelagt tekstil
 Barnejakke, plastbelagt tekstil
 Babybody, bomull
 Parkdress, bevernylon

Voksne; undertøy, nattøy, t-shirts, sokker, strømper, longs

Raggsokker, ull
 Dame knestrømper, nylon, 20 den.
 Tennissokker, frotte, bomull/syntetiske fibre
 T-shirt av bomull
 T-shirt av ull
 Herretruse, bomull
 Dametruse, bomull
 Dametruser, kunstige fibre (rayon)
 Dame nattkjole
 Herrelongs, ull
 Dame strømpebukse, 20 den., nylon
 Tennistrøye, korte ermer
 Herre ankelsokker, ull
 Herre ankelsokker, bomull
 Dame, strømpebukse, ull/syntetiske fibre

Annet

College genser, bomull
 Fleece genser
 Pologenser, bomull
 Svømmedrakt, polamid/elastan
 Treningsdrakt, 100 % polyester
 Boksershorts
 Allværsjakke, Gore-Tex
 Allværsbukse, Gore-Tex

Andre klesplagg, tilbehør til klær

Hatter, luer og hansker

Damehansker, skinn, ullfor
 Lue, strikket, bomull/ull
 Vanter, strikket, ull
 Caps

Garn og sytråd

Ullgarn
 Trådsnelle, syntetisk tråd
 Glidelås

Rensing, vask, reparasjon og leie av klær

Diverse reparasjonstjenester
 Vask av snøscooterdress

Skotøy

Sko og annet fottøy

Dame snøresko
 Herre dagligsko (snøre)
 Herre moccasin
 Dame pumps
 Damemoccasin
 Gummistøvler
 Herre skoletter
 Joggesko
 Barnestøvletter, "Cherrox"
 Hvit ullsåle
 Herresko, Gore-Tex

Bolig, lys og brensel

Betalt husleie

Betalt husleie, bolig

Betalt husleie, bolig

Beregnet husleie

Beregnet husleie, bolig

Beregnet husleie, bolig

Vedlikehold og reparasjon av bolig

Produkter til vedlikehold og reparasjon av bolig

Panelovn m/ bryter
 Faspanel
 Kombinasjonsklosett
 Elektrisk ledning
 Varmtvannsbereder
 Sponplater
 Halvhårde fiberplater

Tjenester for vedlikehold og reparasjon av bolig

Lønnskostnad, elektromontør
 Lønnskostnad, rørlegger

Andre tjenester knyttet til bolig

Kommunale gebyrer knyttet til egen bolig

Elektrisitet, fyringsoljer og brensel

Elektrisitet

Elektrisitet

Flytende brensel

Parafin til fyring

Fjernvarme

Fjernvarme

Møbler og husholdningsartikler mv.

Møbler, tepper og reparasjoner

Møbler, innrednings- og dekorasjonsartikler

Møbler

Ungdomssofa
 Barneseng, sprinkleseng
 Salongbord
 Kommode med 4 skuffer
 Skap
 Spisebord
 Leksepult for barn m/skuffeseksjon
 Spisestuestol
 Kjøkkenstol
 Hvilestol
 Madrass med enkelt fjærinlegg
 Treseters sofa
 Dobbeltseng
 Entresett

Lamper og lampetter

Bordlamper
 Vegglampe
 Gulvlampe

Tepper og annet gulvbelegg

Gulvtepper, ull

Boligtekstiler

Stretchlaken
 Sengesett, dynetrekk og putevar
 Frottehåndkler
 Pledd, ull
 Kjøkkengardiner, 2 fags
 Chinz
 Gardin- og dekorasjonsstoff
 Helårsdyne

Komfyrer, kjøleskap, vaskemaskiner, andre husholdningsapp. inkl. reparasjoner

---

Større husholdningsapparater

Komfyrer og andre koke- og varmeapparater

Mikrobølgeovn

Komfyrer

Støvsugere

Støvsugere

Vaskemaskiner og oppvaskmaskiner

Vaskemaskiner
 Oppvaskmaskin

Kjøleskap og frysenskap

Kjøleskap
 Hjemmefrysere
 Kombinert kjøle- og frysenskap

Annet

Vifteovn
 Symaskin

Mindre elektriske husholdningsapparater

Strykejern, med termostat
 Kjøkkenmaskin
 Mixmaster

Reparasjon av husholdningsapparater

Lønnskostnad, elektromontør

Kjøkkenutstyr, glass, dekketøy mv.

Porselen, stentøy, glass og spisebestikk

Kaffekopper
 Kjøkkenglass
 Ildfast form
 Spiseskjeer

Kokekar mv.

Kasseroller

Annet kjøkkenutstyr

Bøtter av plast
 Øser
 Osthøvler

Verktøy og utstyr for hus og hage

Mindre verktøy og diverse tilbehør

Mindre verktøy

Øks med skaft
 Hammer
 Håndsag

Lyspærer mv.

Lyspærer
 Sparepærer
 Transistorbatterier

Varer og tjenester for rengjøring og ettersyn i bolig

Rengjøringsmidler, andre husholdningsartikler

Vaske og pussemidler

Vaskepulver
 Flytende vaskemiddel
 Vindusvaskemiddel
 Skurekrem
 Maskinoppvaskpulver
 Skokrem
 Husholdningsåpe
 Oppvaskmiddel
 Kobber- og messingpuss
 Stålull m/såpe
 Tøymykner

Andre varer

Skureklut
 Stearinlys
 Fyrstikker
 Matpapir

Lønnet husarbeid

Vask og rulling av dynetrekk
 Pass av barn- privat

Helsepleie

Legemidler, helseartikler, briller mv.

Legemidler

Vitaminer
 Ikke reseptbelagte legemidler
 Reseptbelagte legemidler

Briller mv.

Brilleinnfatning
 Brillerglass
 Kontaktlinser

Helsetjenester utenom institusjon

Legetjenester utenom institusjon

Legekonsultasjon

Tannlegetjenester utenom institusjon

Tannlegetjenester

Paramedisinske tjenester utenom institusjon

Fysikalsk behandling

Transport

Kjøp av egne transportmidler

Biler

Personbiler

Snøscootere

Snøscootere

Sykler

Sykler

Drift og vedlikehold av transportmidler

Reservedeler og tilbehør

Radialdekk, sommerdekk
 Radialdekk, vinterdekk, med pigger
 Radialdekk, vinterdekk, piggfrie
 Tennplugg
 Poleringsvoks til bil
 Frostvæske, plastflaske

Drivstoff og smøremidler

Motorolje
 Bilbensin

Vedlikehold og reparasjon på verksted

Støtfangere til personbil
 Forskjermer til personbil
 Komplette eksosanlegg
 Smøring av personbil
 Skifting av motorolje (inkl. olje)
 Avbalansering av dekk
 Clutch m/disk og lameller
 Utvendig vask av personbil med såpe
 Timepris på bilverksteder, personbilreparasjon

Annet, privat bruk transportmidler

Autodiesel
 Motorolje
 Bensin
 Snøscooteropplæring

Transporttjenester**Passasjertransport på vei****Passasjertransport med buss**

Flybuss

Passasjertransport med drosje

Drosjetakster

Passasjertransport med fly

Flytakster

Post- og teletjenester**Posttjenester**

Porto, pakke

Porto, vanlig brev og postkort, innenlands

Porto, postgiro

Teleutstyr

Mobiltelefoner

Batteri til mobiltelefon

Teletjenester

Avgift for telefonsamtale, innenlands

Avgift for telefonsamtale, utenlands

Installasjonsgebyr, telefon

Grunnavgift (abonnementsavgift)

Takster, mobiltelefon

Kultur og fritid**Audiovisuelt utstyr****Audiovisuelt utstyr**

Stereo Rack-system

CD-spiller

Farge-TV'er

Videospiller

Stereo reiseradio

Radio

Fotoutstyr, kikkerter mv.

Kamera

Video-kamera

IT-utstyr

PC'er

Fargeskriver

Lommekalkulator

Film, CD, kassetter o.l.

Kassett, uinnspilt

Videokassett, uinnspilt

Film, negativ farge

Compact Disc (CD)

Reparasjon audiovisuelt utstyr, foto, IT-utstyr

Lønnskostnad, elektromontør

Andre varige konsumgoder knyttet til kultur og fritid**Båter og båtutstyr**

Båtmotorer

Båter

Annet utstyr, fritid og hage**Spill, leker og hobby**

Diverse leker og hobbyartikler

Utstyr til sport og utendørsaktiviteter

Herre gummistøvler

Rottefella skibinding

Sovepose

Skismurning

Våpen

Blomster og hage

Blomstergjødning, flaske

Blomsterjord, pose

Rose, langstilket

Ildtopp

Gerbra, plante

Fredslilje, liten

Kjæledyr

Hundemat

Solsikkefrø, pose

Tjenester knyttet til kultur og fritid

Sport- og fritidstjenester

Årsavgift for fri trening i treningsrom
 Årskort, svømmehall
 Dansekurs

Kulturelle tjenester, underholdning

Kinobilletter
 Galleribesøk

Leie av videofilm- og utstyr

Den mest populære, utleide videofilm
 Den mest populære, utleide videofilm innen kategorien tegnefilm
 Leie av videospiller og én videofilm for voksne

Kabel-TV og TV-lisens

TV-lisens, farge-tv
 Kabel-TV abonnement

Fremkalling og kopiering av film

Kopiering av fargebilde
 Framkalling av fargefilm

Aviser, bøker og skrivemateriell

Bøker

Rettskrivingsordbok
 Leksikon
 Ordbøker
 Ungdomsbøker
 Roman

Aviser og tidsskrifter

Løssalg og abonnement på aviser
 Ukeblader

Skrivemateriell

Forretningskonvolutt
 Skriveblokk, A-4
 Kulepenn

Feriereiser, pakketurer

Selskapsreiser til forskjellige land

Utdanning

Kursavgifter
 Semesteravgifter ved universitet

Hotell- og restauranttjenester

Restauranttjenester

Restauranttjenester

Varm pølse m/lompe
 Torskerett med tilbehør
 Dagens middagsrett
 Oksefilet (biff) med tilbehør
 Reinsdyrfilet med tilbehør
 Den mest solgte pizzarett
 Pizza med biffkjøtt og champignon
 Kaffe, kopp
 Pilsener på restaurant
 Mineralvann på restaurant
 Kokt torsk
 Kaffe, kanne
 Hamburger med ost

Hoteltjenester

Enkeltrom m/bad og frokost, pr. person, pr. døgn, helg og hverdag
 Dobbeltrom m/bad og frokost, pr. person, pr. døgn, helg og hverdag

Andre varer og tjenester

Personlig pleie

Hårpleie og skjønnhetspleie

Hårklipp, herre
 Hårklipp, dame

Elektriske apparater til personlig pleie

Barbermaskin

Toalettartikler

Kosmetikk, hår- og hudpleiemidler

Barberskum
 Barbervann
 Hårgelé
 Hårkrem, Brylcreem
 Hudkrem
 Pudder
 Neglelakk
 Leppestift
 Deodorant
 Shampo
 Hårspray
 Hårskum
 After shave
 Eau de Cologne
 Dagkrem
 Håndkrem

Toalettsåpe, tannkrem mv.

Flytende såper
Toalettsåper
Tannkremer

Andre toalettartikler

Babybleier
Sanitetsbind
Toalettpapir
Tannbørster
Barberblad

Andre personlige varer

Smykker og ur

Halskjeder
Vekkerklokker
Herre armbåndsur

Andre personlige effekter

Ryggsekker
Koffert
Barnevogn, liggevogn

Sosiale omsorgstjenester

Skolefritidsordning
Barnehagetakster

Forsikring

Bolig- og innboforsikring

Forsikring av bolig

Bilforsikring, inkl. reiseforsikring

Ansvars- og kaskoforsikring for personbiler

Finansielle tjenester utenom forsikring

Finansielle tjenester ellers

Tjenester fra finansinstitusjoner

Andre tjenester

Andre tjenester

Tidligere utgitt på emneområdet

Previously issued on the subject

Norges offisielle statistikk (NOS)

D253: Svalbardstatistikk 2003

C680: Konsumprisindeksen 1995-2000

Rapporter (RAPP)

2002/14: Pris, forbruk og inntekt. Økonomiske
levkår på Svalbard sammenlignet med
fastlandet i 1990 og 2000.

2002/17: Levkår i Longyearbyen. En sammenligning
mellom Svalbard og fastlandet.

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter*Recent publications in the series Reports*

- 2002/34 A. Langørgen og D. Rønningen:
Kapitalkostnader i kommunene. 2002. 30s.
155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5205-9
- 2002/35 T. Smith, S.E. Stave og J.K. Undelstvedt:
Ressursinnsats, utslipp og rensing i den
kommunale avløpssektoren. 2001. 2002. 81s.
180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5216-4
- 2003/1 V.V. Holst Bloch og M. Steinnes:
Fritidshusområder 2002. 2002. 51s. 180 kr
inkl. mva. ISBN 82-537-5220-2
- 2003/2 I. Johansen: Redusert matmoms - en analyse
av prisutviklingen i kiosker og bensin-
stasjoner. 22s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-
537-5222-9
- 2003/3 T. Bye og E. Fjærli: Dagens skattesystem i
kraftsektoren - finnes det bedre alternativer?
38s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5252-0
- 2003/4 T.P. Bøe: Funksjonshemmede på arbeids-
markedet - rapport fra tilleggsundersøkelse
til Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) 2.
kvartal 2002. 2003. 45s. 155 kr inkl. mva.
ISBN 82-537-5254
- 2003/5 R.H. Ktterød: Tid til barna? Tidsbruk og
samvær med barn og blant mødre med barn i
kontantstøttealder. 2003. 56s. 180 kr inkl.
mva. ISBN 82-537-6230-5
- 2003/6 M. Aagaard Walle: Overholder bedriftene i
Norge miljøreguleringene? 2003. 42s. 155 kr
inkl.mva. ISBN 82-537-6354-9
- 2003/7 A. Finstad og K. Rypdal: Utslipp til luft av
kobber, krom og arsen i Norge. Dokumenta-
sjon av metode og resultater. 2003. 33s. 155
kr inkl. mva. ISBN 82-537-6356-5
- 2003/8 M.I. Kirkeberg, J. Epland og M. Hagesæther:
Barnefamiliers inntektsutvikling 1990-2000.
2003. 27s. 155 kr inkl. mva.
ISBN 82-537-6358-1
- 2003/9 S. Vatne Pettersen: Barnefamiliers tilsyns-
ordninger, yrkesdeltakelse og bruk av
kontantstøtte våren 2002. 2003. 131s. 210 kr
inkl. mva. ISBN 82-537-6364-6
- 2003/10 T. Langer Andersen og J.H. Wang:
Konjunkturbarometeret. 2003. 56s. 180 kr
inkl. mva. ISBN 82-537-6368-9
- 2003/11 F.R. Aune: Fremskrivninger for kraftmarkedet
til 2020. Virkninger av utenlanskabler og
fremskydet gasskraftutbygging. 2003. 35s.
155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6372-7
- 2003/12 J. Lyngstad og J. Epland: Barn av enslige
forsørgere i lavinntekthusholdninger. En
analyse basert på registerdata. 2003. 96s.
180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6377-8
- 2003/13 D. Fredriksen, K. Massey Heide, E. Holmøy
og N.M. Stølen: Makroøkonomiske virkninger
av endringer i pensjonssystemet. 91s. 180 kr
inkl.mva. ISBN 82-537-5173-7
- 2003/14 B. Aardal, H. Valen, R. Karlsen, Ø. Kleven og
T.M. Normann: Valgundersøkelsen 2001.
2003. Dokumentasjon- og tabellrapport.
183s. 260 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6408-1
- 2003/15 A. Finstad, G. Haakonsen og K. Rypdal:
Utslipp til luft av partikler i Norge. Doku-
mentasjon av metode og resultater. 2003 45s.
155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6424-3
- 2003/16 A. Snellingen Bye, G.I. Gundersen og J.K.
Undelstvedt: Resultatkontroll i jordbruk
2003. Jordbruk og miljø. 2003. 95s. 180 kr
inkl. mva. ISBN 82-537-6429-4
- 2003/17 R. Straumann: Exporting Pollution?
Calculating the embodied emissions in trade
for Norway. 2003. 33s. 155 kr inkl. mva.
ISBN 82-537-6487-1
- 2003/18 O. Vaage: Yrkesliv eller pensjonisttilværelse.
Levekår og tidsbruk i aldersgruppen 62-66 år.
2003. 64s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-
6499-5
- 2003/19 T. Bye og P.M. Bergh. Utviklingen i energi-
forbruket i Norge i 2002-2003. 2003. 42s.
155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6508-8
- 2003/20 B. Halvorsen og R. Nesbakken: Hvilke
husholdninger rammes av høye strømpriser?
En fordelingsanalyse på mikrodata. 2003.
23s. 155 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6511-8
- 2003/21 T. Bye, P.V. Hansen og F.R. Aune:
Utviklingen i energimarkedet i Norden i
2002-2003. 2003. 39s. 155 kr inkl.mva.ISBN
82-537-6513-4